

Tredje deklARATIONEN från Lacandonadjungeln

EZLN framför krav på en Nationell befrielse

EZLN:s överkommando

1995

Ett år efter det zapatistiska upproret säger vi:

”Fosterlandet lever! Och det är vårt! Vi har blivit vanhedrade, vi har haft otur många gånger, men Mexikos sak, den som handlar om rättvisa och människors rättigheter, har inte gett efter; den har inte dött och den kommer inte att dö eftersom det ännu finns engagerade mexikaner, i vars hjärtan patriotismens heliga eld brinner. Varhelst i republiken där greppet om vapnen hårdnar och den nationella flaggan vajar, finns energin och kraften, protesten mot Makten.

Vi förstår den lättrogna mannen som har accepterat det sorgliga uppdraget att fungera som ett instrument i syfte att förslava ett fritt folk; hans instabila tron vilar inte på nationens fria vilja, utan på blod och kadaver från de tusentals mexikaner som offrats för att de krävde sin frihet och sina rättigheter.

Mexikaner, ni som lever skamfyllda liv under dem som tagit sig rätten att dominera er: acceptera inte förtryckets ok som väger tungt på era axlar. Låt er inte vilsledas av svekfulla förolämpningar från dem som utför de fulländade gärningarna, för de har alltid varit och är fortfarande, tyranniets efterföljare. Den enväldiga maktens existens kommer alltid att vara ett övergrepp mot människors rättigheter och Rättvisan, ett övergrepp som varken tid eller vapen kan rättfärdiga och vars förgörande är nödvändigt för Mexikos ära och humanitet.

I mina handlingar förklarar jag mig själv lika beslutsam som under den första dagen.”

Benito Juarez, januari 1865, Chihuahua.

Till Mexikos folk:

Till världens folk och regeringar:

Bröder och systrar:

1 januari 1994, offentliggjorde vi den Första deklarationen från Lacandonadjungeln. Den 10 juni offentliggjorde vi den Andra deklarationen från Lacandonadjungeln. Båda var de inspirerade av glöden i kampen för demokrati, frihet och rättvisa för alla mexikaner.

I den första deklarationen uppmanade vi det mexikanska folket att gå till angrepp mot den onda regeringen som är det främsta hindret för övergången till demokrati i vårt land. I den andra uppmanade vi mexikanerna att göra en medborgerlig, fredlig ansträngning. Denna utmynnade i det Nationella demokratiska konventet, vars syfte var att genomföra de stora förändringar som nationen krävde.

Medan regeringen uttryckte sin falska och arroganta attityd, hängav vi oss åt uppgiften att visa det mexikanska folket vår sociala bas, rättfärdigheten i våra krav samt värdigheten som motiverade vår kamp. Vi lade ner vapnen och steg åt sidan för att den legala kampen skulle få bevisa sina möjligheter...och begränsningar. I den Andra deklarationen från Lacandonadjungeln försökte EZLN med alla medel undvika att fientligheterna fortgick för att man istället skulle kunna nå en politisk, värdig och rättvis lösning på de krav som vi ställt upp; boende, land, arbete, mat, hälsa, utbildning, rättvisa, självständighet, frihet, demokrati och fred.

Tiden som föregick valet i augusti 1994 gav många sektorer i landet hopp om att valprocessen skulle möjliggöra övergången till demokrati. EZLN accepterade att bli åsidosatta för att ge den legala, politiska oppositionen möjligheten att kämpa, trots kännedomen om att valen, så som de ser ut idag, inte är vägen till en demokratisk förändring. I och med det höll EZLN sitt ord om att försöka nå en fredlig övergång till demokrati. I det Nationella demokratiska konventet sökte EZLN en medborgerlig och fredlig styrka, en styrka som varken skulle störa valprocessen eller tyna bort av densamma, utan istället arbeta för att finna nya kampformer. Dessa skulle inkludera Mexikos demokratiska sektorer och även sammanlänka dem med demokratirörelser i andra delar

av världen. 21 augusti krossades illusionen om en förändring genom fredliga medel. En korrupt, omoralisk, orättvis och illegitim valprocedure kulminerade i ännu ett hån mot medborgarnas goda vilja.

Enpartisystemet bekräftade återigen sitt odemokratiska kall och påtvingade alla områden sitt övermod. Därmed upplöste det mexikanska politiska systemet, ett enastående valdeltagande till trots, förhoppningarna om valprocessen.

Genom rapporter från det Nationella demokratiska konventet, Medborgaralliansen och Sanningskommissionen uppdagades det som massmedia hade dolt: ett gigantiskt bedrägeri. Oegentligheter, korruption, valfusk, skrämsel, rån och lögner gjorde valen till de smutsigaste i Mexikos historia. Det låga deltagandet i de lokala valen i Veracruz, Tlaxcala och Tabasco visade tydligt den skepsis som fanns i det civila samhället. Enpartisystemet var fortfarande inte nöjt och påtvingade oss sina guvernörer, borgmästare och lokala kongresser. Det sägs att nationen godtar denna auktoritet, går med på att den lever vidare. Detta liknar det som skedde i slutet av 1800-talet då bedragarna organiserade "val" för att rättfärdiga fransk intervention. Valprocessen under augusti 1994 var ett statligt brott, för vilket de ansvariga borde dömas som kriminella.

Å andra sidan finns både tvekan och långsamhet inom oppositionens led. De uppfattar händelsen som en serie mindre "oegentligheter". Ett stort dilemma inom demokratikampen Mexiko uppenbarar sig: den medborgerliga kampen tror på en övergång "utan smärta", ett slutligt slag som skulle lysa upp vägen till demokrati, men som endast kommer att förlänga våndan.

Det som händer i Chiapas är bara en av konsekvenserna av det här politiska systemet. Regeringen fortsätter att dominera och den ignorerar chiapasbornas vilja.

Enpartisystemet väljer att återigen pådyvla samhället sin falska seger och irritera den breda rörelse som förnekar den. Regeringen ligger bakom polariseringen i sydöstra Mexiko och detta visar dess inkompetens att lösa de grundläggande politiska och sociala problemen i Mexiko. Genom korruption och repression försöker de komma till rätta med något som endast kan lösas när chiapasbornas vilja erkänns. EZLN har fram till nu befunnit sig i utkanten av den populistiska mobiliseringen, även att vi drabbats av förtalskampanjer och urskiljningslös repression.

I väntan på tecken som visade att regeringen tänkte acceptera en politisk, rättvis och värdig lösning på konflikten, såg EZLN maktlöst hur värdiga söner och döttrar i Chiapas dödades, fängslades och hotades. EZLN såg hur indianska bröder i Guerrero, Oaxaca, Tabasco, Chihuahua och Veracruz hånades och utsattes för repression då de krävde en förbättrad levnadsituation.

Under denna period motstod EZLN inte endast militärblockaden och hoten från den federala armén, utan även förtalskampanjer och lögner. Liksom under de första dagarna av 1994, anklagade de oss för att ta emot utländskt militärt och ekonomiskt stöd, de försökte tvinga oss att lägga ner våra flaggor för pengar och regeringsposter, de försökte illegitimera vår kamp genom att reducera det nationella problemet till en lokal angelägenhet som endast rörde ursprungsbefolkningen.

Samtidigt gick det Revolutionära Institutionspartiet, den politiska armen av knarklangare och ett organiserat brott, in i sin mest intensiva fas där de löste interna konflikter genom att döda. PRI visade sig inkapabla att föra en ordnad dialog inom det egna partiet och sölade ner den mexikanska marken med blod. Skammen över att PRI har tillskansat sig de nationella färgerna finns hos alla mexikaner.

Regeringen och nationen glömde återigen de ursprungliga invånarna i detta land. Cynism och lättja kom än en gång att prägla nationens känslor. Förutom att ursprungsbefolkningen förnekades rätten till minimal levnadsstandard, gavs de inte rätten att styra enligt sitt eget förnuft och sin egen vilja. Våra medlemmars död blev meningslös. EZLN såg inget annat alternativ än att bryta militärens blockad med hjälp av våra indianska bröder som hade fått nog av lidande, förtvivlan och var trötta på fredliga metoder. EZLN försökte med alla medel undvika att den mexikanska marken spilldes ner av brödernas blod och såg sig än en gång tvungna att tillkalla nationens uppmärksamhet vad gällde ursprungsbefolkningens livssituation. Vi uppmärksammade särskilt dem som troligen fått regeringens hjälp men vars liv ändå präglades av lidande som de ärvt sedan 500 år tillbaka. Genom offensiven i december 1994 sökte EZLN visa, både för Mexiko och övriga världen, sitt stolta indianska arv samt omöjligheten i att lösa de lokala problemen om inte landets ekonomiska, politiska och sociala relationer också genomgick stora förändringar.

Utan en radikal omformning av de nationella avtalen kommer inte problematiken att kunna reds ut. Det enda sättet på vilket man rättvist och värdigt kan inkorporera ursprungsbefolkningen i nationen är genom att erkänna det som är utmärkande för deras egen sociala, politiska och kulturella organisation. Autonomi betyder inte isolering, det betyder integrering av de mest förbisedda minoriteterna i det samtida Mexiko. Det är på detta sätt som EZLN sedan bildandet har uppfattat situationen och det är på samma sätt som ursprungsbefolkningarnas samhällen, de som utgör beslutsfattarna i vår rörelse, har definierat förhållandena.

Idag säger vi återigen: Vår kamp är nationell.

Vi har blivit kritiserade för att vi frågar så mycket. Det sägs att vi, zapatisterna, borde nöja oss med den onda regeringens allmosor. De som är beredda att dö för en rättvis och legitimerad sak har rätt att begära allt. Vi zapatister, är beredda att ge upp det enda vi har - våra liv - i kampen för demokrati, frihet och rättvisa för alla mexikaner.

Idag hävdar vi återigen: Åt alla allt, åt oss ingenting!

I slutet av 1994 exploderade den internationella ekonomin genom den ekonomiska fars, med vilken Salinas hade låtit vilseleda nationen. Pengarnas nation bjöd maktens och arrogansens gentleman på middag och de tvekade inte att förråda marken och himlen, som fylldes med mexikanskt blod. Den ekonomiska krisen fick mexikanerna att vakna upp från sin bedövande dröm om en ingång till den första världen. Arbetslöshetens mardröm och lidandet kommer nu att bli allt mer påtagligt för majoriteten av den mexikanska befolkningen.

1994, året som just tagit slut, har visat oss det rätta ansiktet på det brutala system som härskar. Nyliberalismens ekonomiska, politiska, sociala och repressiva program har demonstrerat sin ineffektivitet, sitt svek och de grymma orättvisor som utgör kärnan i den. Nyliberalismen som doktrin och verklighet borde slängas på den nationella historiens sophög.

Bröder och systrar:

Mitt uppe i alla kriser är det idag nödvändigt att alla ärliga mexikaner handlar beslutsamt för att nå verkliga förändringar i nationens öden.

Idag, efter att först ha manat till väpnat uppror och sedan fredliga ansträngningar, uppmanar vi alla mexikaner att med alla medel, på alla nivåer och i landets alla delar, kämpa för demokrati, frihet och rättvisa genom denna...

Tredje deklaration från Lacandonadjungeln.

Vi uppmanar alla sociala och politiska krafter, alla ärliga mexikaner, alla som kämpar för en demokratisering av vår verklighet, att bilda en Nationell befrielseörelse som inkluderar det Nationella demokratiska konventet och alla krafter, oavsett religion, ras och politisk ideologi som motsätter sig enpartisystemet. Denna Nationella befrielseörelse kommer att med alla medel, på alla nivåer att kämpa enligt sina överenskommelser för skapandet av en övergångsregering, en ny konstitutionell instans, en ny författning samt förgörandet av enpartisystemet. Vi uppmanar det Nationella demokratiska konventet och Cuahatemoc Cardenas Solorzano att gå i spetsen för denna Nationella befrielseörelse.

Vi uppmanar republikens arbetare, arbetarna på landsbygden och i städerna, Mexikos lärare och studenter, Mexikos kvinnor, landets unga, ärliga intellektuella och konstnärer, ansvarstagande religiösa människor och de stridande i de olika politiska organisationerna i samhällena, att använda sig av alla de medel som de anser möjliga och nödvändiga för att få ett slut på enpartisystemet, bli en del av det Nationella demokratiska konventet om de inte tillhör något parti samt den Nationella befrielseörelsen om de är engagerade i någon av de politiska oppositionsgrupperna.

I den Tredje deklarationens anda deklarerar vi vår vilja att:

Ta bort regeringens ansvar för den mexikanska flaggan, nationalsången och våra symboler som kommer att omhändertas av motståndsstyrkorna fram till det att legitimitet och suveränitet är säkrade för alla i Mexiko.

De Förenade mexikanska staternas ursprungliga politiska konstitution görs gällande, såsom den skrevs den 5 februari 1917, med tillägg av 1993 års revolutionära lagar samt lagarna om autonomi för ursprungsbefolkningens områden. Denna ska förklaras giltig fram till det att en ny konstitutionell instans har skapats och en ny författning är skriven.

Uppmana Mexikos folk att kämpa för erkännandet av demokratiska övergångsregeringar. Dessa ska vara sociala och politiska rörelser organiserade av samhällena själva och upprätthålla det federala avtal som man kom överens om i 1917 års konstitution och som oberoende av religion, klass, ideologi eller ras inkluderas i den Nationella befrielseströrelsen.

EZLN kommer att stödja civilbefolkningen i uppgiften att återställa legitimitet, ordning, och nationell suveränitet samt i kampen för skapandet av en nationell demokratisk övergångsregering med följande särdrag:

Avveckling av enpartisystemet samt att regering och PRI hålls isär.

Reformering av vallagarna så att de garanterar ärliga val, legitimitet, rättvisa, icke-partipolitiskt deltagande, erkännande av alla nationella, regionala och lokala politiska krafter, vilket betyder sammankallande till nya allmänna val.

Skapande av en konstitutionell instans och en ny författning.

Erkännande av ursprungsbefolkningens levnadsätt och deras rätt till medborgarskap samt autonomi inom nationen.

Anpassning av ekonomin som innebär att man lämnar lögnen och bedrägeri för att istället gynna de mest orättvist behandlade sektorerna i landet; arbetarna och bönderna som är de huvudsakliga producenterna av den rikedom som utnyttjas av andra.

Bröder och systrar:

Freden kommer att gå hand i hand med demokratin, friheten och rättvisan för alla mexikaner. Vår väg kommer inte att finna den rättvisa fred som våra förfäder kräver om det sker på bekostnad av vår värdighet. Jorden vilar inte; den vandrar vidare i våra hjärtan. Hånet mot våra förfäder kräver att vi kämpar för att bli fria från skammen. Vi kommer att stå emot. Förtrycket och arrogansen kommer att besegras.

Som Benito Juarez mötte den franska interventionen, marscherar fosterlandet idag vid sidan av de patriotiska styrkorna mot icke-demokratiska auktoriteter och krafter. Idag säger vi:

Fosterlandet lever! Och det är vårt!

Demokrati!

Frihet!

Rättvisa!

Från sydöstra Mexikos berg, **EZLNs överkommando**, Mexiko i januari 1995.

EZLN:s överkommando
Tredje deklARATIONEN från Lacandonadjungeln
EZLN framför krav på en Nationell befrielse
1995

Mottogs den 21-06-2025 från <https://web.archive.org/web/20050217235300/http://yelah.net/articles/ezlntredje>
Översatt av **Malinda Andersson**, Solidaritet med Zapatisterna.